

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 12 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 จำนวน 1,882 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียนจากประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 ได้ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 344 คน โดยให้เกณฑ์กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียนจากรางสุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1990, p. 608) ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2543)

จังหวัด	ขนาดของโรงเรียน	ประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน			รวม	
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง		ใหญ่
ฉะเชิงเทรา		100	135	81	316	18	23	14	55
ชลบุรี		62	131	101	294	11	22	17	50
ระยอง		60	95	62	217	10	16	12	38
จันทบุรี		82	101	44	227	14	17	9	40
คราด		42	55	24	121	13	12	7	32
ปราจีนบุรี		125	91	48	264	21	16	9	46
สระแก้ว		74	146	72	292	14	25	12	51
นครนายก		56	73	20	151	12	13	7	32
รวม		603	827	452	1882	113	144	87	344

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับปรุงมาจากแบบประเมินมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภายใต้กรอบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ 3 ด้าน คือ มาตรฐานคุณภาพนักเรียน มาตรฐานการเรียนการสอน และมาตรฐานการบริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – list) เพื่อทราบถึงประสบการณ์ทางการผู้บริหารโรงเรียนขนาดของโรงเรียน และจังหวัดที่ตั้ง จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ของผู้บริหารโรงเรียน ภายใต้กรอบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ 3 ด้าน คือ มาตรฐานคุณภาพนักเรียน จำนวน 9 มาตรฐาน 20 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานการเรียนการสอน จำนวน 10 มาตรฐาน

10 ฉบับชี้ และมาตรฐานการบริหารโรงเรียน จำนวน 5 มาตรฐาน 14 ฉบับชี้ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามเกณฑ์วัดของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 44 ข้อ คือ มาตรฐานคุณภาพนักเรียน จำนวน 20 ข้อ มาตรฐานการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ และมาตรฐานการบริหารโรงเรียน จำนวน 14 ข้อ และแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541 ลักษณะแบบสอบถามแบบสำรวจรายการซึ่งในหัวข้อหนึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้มากกว่า 1 รายการและสามารถเขียนแสดงความคิดเห็นได้อิสระ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ปรึกษาประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ
2. ศึกษาเนื้อหารายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จากคู่มือมาตรฐานโรงเรียน พ.ศ. 2541

3. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้า ภายใต้กรอบมาตรฐานและฉบับชี้ 3 กลุ่ม คือ มาตรฐานคุณภาพนักเรียน มาตรฐานการเรียนการสอน และมาตรฐานการบริหารโรงเรียน

5. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมดมาสร้างเป็นแบบสอบถามการศึกษา ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการทั้งการหาความเที่ยงตรง การทดสอบอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ และแก้ไข เพื่อความถูกต้อง

1.2 เสนอแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว ให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้องและความชัดเจน ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความครอบคลุมเนื้อหาที่จะศึกษาพร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วย

1.2.1	ผศ.ดร. ธร สุนทรราชูทร	หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2.2	นายประเวศ คำหงส์	ผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัดชลบุรี
1.2.3	นายสุเทพ ชิตขวงษ์	ผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัดฉะเชิงเทรา
1.2.4	นายนิเทศน์ บัวชุม	หัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
1.2.5	นายมังกร เปลี่ยนสมัย	ผู้อำนวยการการโรงเรียนวัดมโนรม
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

1.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอประธานและกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นสุดท้ายก่อนที่จะนำไปทดลองใช้

2. หาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในเขตการศึกษา 12 จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามทั้ง 30 ฉบับ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (item-total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .20 - .78

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

2.3 นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือและอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

1.2 จัดส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 334 ฉบับ โดยจัดส่งทางไปรษณีย์และใส่ซองติดแสตมป์จำหน่ายของเพื่อส่งแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัยและบางส่วนนำส่งด้วยตนเองพร้อมนัคหมายส่งแบบสอบถามคืน

1.3 ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการติดตามด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามเดิมกลับไปอีก 1 ครั้ง

2. การจัดกระทำข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง คัดแยกจัดหมวดหมู่เพื่อนำไปวิเคราะห์

2.2 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยให้ค่าน้ำหนักของแต่ละข้อแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for windows

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามและแปลความหมายของคะแนนมี ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคิดเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียน ของ

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 กำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

มาก หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ปานกลาง หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

น้อย หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับปัญหาของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานทั้ง 3 ด้าน โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-2.50	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแต่ละข้อได้มากกว่า 1 รายการ โดยคิดเป็นร้อยละและจัดลำดับความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows เลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. การหาค่าข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (percentage)
2. การหาค่าข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อทราบระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) โดยนำคะแนนที่วัดได้ไปเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นของ บุญชม ศรีสะอาดและ บุญส่ง นิลแก้ว(2535, หน้า 23-24)
3. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 จำแนกตามประสบการณ์ทางการบริหาร โรงเรียน มีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ t-test
4. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA)
5. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 จำแนกตามจังหวัดที่มีที่ตั้งแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA)

6. จากการทดสอบตามข้อ 4 และข้อ 5 ถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ สถิติที่ใช้ คือ Newman-Keuls Method
7. แนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 ได้คำร้อยละ และจัดลำดับความถี่